

3500ADTLF40 (A35)

DE ENTE SUPERNATURALI (Bleau)

Conc. Vat. (Schema) in Col.Lac.7.555 d.s.:

Status supernaturalis paucis verbis, cum S.Thoma, definitur tanquam participatio boni divini, h.e. boni, quae soli Deo naturaliter competit. Duplex scl. est Dei dilectio erga creaturam, 'una quidem communis, scd. quam diligit omnia quae sunt, ut dicitur Sap. 11, scd. quam esse naturale rebus creatis largitur; alia autem dilectio est specialis, scd. quam trahit creaturam rationalem supra conditionem naturae ad participationem divini boni' (S.Th.1- 2.110.1)

Ibid 547d.s.:

'Iam vero voluit Deus creaturae suae rationali impertiri cognitionem sui et amorem sui et communicationem sui atque unionem secum ipso in ordine longe sublimiori, quo vires naturae quantumvis intra suum ordinem perficiantur, non pertingunt, et qui proinde ordo est supra vires naturae creatae et supra oem. exigentiam naturalis perfectionis, atque ideo ordo supernaturalis.'

563a: 'Sle. non derogat ntrae. humanae dignitati, nec libertati AC felicitati obest; non eam deprimit sed mirum in modum exaltat'

563d 3: Declaratur: 1° per slem. ordinem hoem. non deprimi, sed cohonestari et perfici...' Deus ex infinita bonitate sua ordinavit hominem ad finem supernaturalem, ad participanda bona divina, quae humanae mentis intelligentiam omnino superant (Dz.1786).

PRO MANUSCRIPTO

PAULIN BLEAU, S.J. Montreal. Sept. 1943

BIBLIOGRAPHIA

B. 5. 160-208;

S. 7. 179-220;

Palmieri: De Deo creante 179ss.; De ente sli..

Hurter 2. Proemiun: th.12II.

P. 3.163-168;

Van Noort.: De Deo creante, p.48ss.

W. 8. Initio.

Bainvel : Nature et Surnaturel

Gar.-Lagr.: De Revelatione, p.191ss.; 376ss..

D.A. Immanence. Méthode (Edit.1911 et 1924).

D.T.O. Table des Matière A-L. Surnaturel.

Labauche : God and Man.

Liegeard : La théologie scolastique et la transcendance du surnaturel.

Conc.Vat. (Schemata) dans Col.Lac.7. Passim.

Journées de Philosophie chrétiennes, 1933.

Tonquédec dans Revue Thomiste, 1903.

Mercier O.P. Ibid.

ELUCIDATIO I

Ens supernaturale absolutum philosophice spectatum est illud quod excedit proportionem substantiae limitatae cuiuscumque.

N.B. Il importe de distinguer soigneusement:

1 L'ordre philosophique (i.e. naturel), dont relève normalement la question de l'existence de Dieu createur, être pur;

2 L'ordre surnaturel ou le mystère de la vie de Dieu en lui-même ;

3 L'ordre preternaturel, ou celui de l'intégrité de nos facultés humaines adéquatement soumises à la raison, que doit être souveraine maîtresse de la vie animale. Cette domination parfaite de la raison sur les facultés inférieures était une faveur gratuite. Ce dont n'était pas dû à l'homme, simple animal raisonnable; il n'était pas pour autant surnaturel, puisqu'il est fini en soi et nullement divin.

(Baltazar: Rev. Neo-Schol. 71 bis)

Supernaturale (ex etymo) = id quod est supra naturam, ubi natura intelligitur finita, determinata, singularis aliqua saltem.

Natura (ex etymo): id quod cum origine est consertum. 3, 2, 12c.

Dynamice = principium radicale operationum et passionum quae rei alicui per se conveniunt.

Ontologica: (a) metaphysice = essentia rei.

(b) physice = summa qualitatum, per quas rei substantia se prodit, nobis innotescit et ab aliis distinguitur.

Collective: essentialis ordo rerum concurrentium per se et principaliter ad perfectionem universi. Cf. S.T. 1, 29, 4m.

Hic agimus de natura intellectuali.

Naturale: pro quolibet ente est id quod ei convenit scd. suam substantiam; 1-2, 10, 1.

Est vox relativa et latius patet quam natura.

Naturale dicitur: (handwritten: est vox aequivoca)

(1) quod nativitatem vel originem comitatur

(2) quod est naturae conveniens inquantum opponitur ei quod est contra naturam scl. violentem

Haec duo seponenda, quia nihil conducunt ad notionem supernaturalis efformandam.

(3) quod *constituit* rei essentiam

(4) quod *consequitur* necessario vel consequi concipitur rei essentiam

(5) quod *dynamice* pertinet ad rei essentiam (passivitates, activitates)

(6) quod *exigitur* a natura, ne ipsa eiusque vires sint frustra

(7) quod *dispositive* vel *complete* se habet ad naturam, scl. id quod est utile vel promovet *to* esse vel *to* agere rei

(8) quod *finaliter* pertinet ad naturam, scl. finem eiusque assecutionem qua natura rite paratur.

Supernaturale ergo describi potest: Id quod

(1) neque (a) constitutive (essentialiter); (b) neque consecutive (consequenter); (3) dynamic (virtualiter); (d) exigitive; (e) dispositive et complete; (f) finaliter pertinet ad naturam.

(2) quod extra naturae ambitum et velut atmospheram ponitur

(3) ad naturam iam constitutam accedit, quam accessu suo perficit, perficiendo elevat et elevando ad altiore ordinem transfert

(4) debitum (meritum) non solum personale (morale) sed et naturale excludit, S.Th. 1-2, 111, 1.2m et quidem tum ex parte obiecti, tum ex parte subiecti

Supernaturale ergo in genere est id quod excedit proportionem, i.e. essentiam, exigentiam, et potentiam (vires) naturae eamque gratuito perficere potest ultra ordinem suum. Unde:

Non est naturae disconveniens, neque indifferens sed conveniens non quidem, scd. potentiam suam connaturalem sed scd. potentiam eius oboedientialem. S.Th. 1-2, 2, 1m; **3, 11, 1** [RD: potentia oboedientiae]. (handwritten BL: **agens superior potest disponere de inferiori, quocumque modo vult**)

Iamvero triplex natura considerari potest:

- (a) natura aliqua creata singularis,
- (b) natura universa creata,
- (c) natura universa possibilis seu creabilis.

Si natura consideratur sensu (a) vel (b), quod respectu unius naturae est naturale, relate ad alteram inferiorem poterit esse supernaturale. Unde duplex supernaturale: supernaturale relativum seu secundum quid, supernaturale absolutum seu simpliciter.

Supernaturale relativum, seu quod excedit proportionem alicuius dumtaxat naturae creatae, non totius naturae creatae vel creabilis (possibilis).

Supernaturale absolutum, id quod excedit proportionem substantiae (naturae) cuiuscumque, i.e. creatae vel creabilis, seu substantiae limitatae cuiuscumque.

Philosophice spectatum, i.e., attendendo primario ad naturam, i.e., terminum a quo fit recessus, seu potius supra quem fit excessus et elevatio.

(Definitio negativa; definitio nominalis; idea abstracta; relative spectatus; conceptus secundarius.)

Proinde supernaturale absolutum debet dividi secundum fundamentum huius excessus et fundamentum illud [sic] nequit esse nisi intrinsecum aut extrinsecum.

Inde supernaturale est essentialiter diversum, secundum quod excedit naturam quoad causas suas intrinsecas vel tt. extrinsecas.

Unde supernaturale absolutum est vel

(1) quoad substantiam (essentiam). Id quod est intrinsece seu entitative supernaturale (1-2, 110, 2m)

(2) quoad modum. It quod est essentialiter seu entitative naturale, sed modo supernaturali productum aut ordinatum ad finem supernaturalem (supernaturale modale)

Supernaturale quoad substantiam (quoad scl. causam formalem) = Increatum vel creatum.

Supernaturale quoad modum (quoad scl. causam finalem v.g. Deambulatio in statu gratiae sanctificantis) vel efficientem (scl. miraculum Dr 1790)

quoad substantiam (supra naturam) v.g. gloriosa mutatio corporum

quoad subiectum in quo (contra naturam) v.g. resurrectio Lazari

quoad modum (praeter naturam) v.g. subi? curatio

[the v.g. are handwritten]

(1, 105, 9; *De potentia*, 6, 2, 3m)

N.B. Loquendo de auxilio divino, aliqui TT. vocant auxilium supernaturale quoad modum, auxilium non elevans sed sanans tt. at auxilium supernaturale quoad substantiam, auxilium quod etiam elevat.

A naturali ut est determinatum a natura, distinguitur: liberum, contingens, accidentale, adventitium, artificiale, acquisitum, fortuitum.

Naturali etiam opponitur: elicatum, morale, spirituale, divinum, insolitum, extraordinarium, miraculosum, personale.

Loquendo de natura humana, naturale dicitur duplici sensu omnino contrario; Video meliora proboque, deteriora sequor.

Humanum est errare etsi intellectus naturaliter quaerat verum.

A naturali ut est proportionatum naturae, distinguitur: innaturale, contranaturale (violentum), praeternaturale.

Praeternaturale: (philosophice) id quod non est contra naturam sed extra connaturalitatem. Sensu specifico: gratuitum quid creaturam ultra debitum perficit; intra tamen ordinem suum, quin hoc dono elevatur ad ordinem divinum seu ad participationem vitae divinae.

Praeternaturale (sensu specifico) duo involvit: (a) id, de quo praedicatur, non simpliciter consequitur ex natura rei qui insit; est ultra debitum non formaliter sed materialiter; absque eo, scl., natura non est frustra; (b) ita tamen, ut non

undequaue, naturam illam intrinsece exsuperet; datur scl. non ut sit natura, sed ut melius sit in propria sua linea.

Aliquando dicitur praeternaturale (a) supernaturale relativum (scd. quid) angelicum vel diabolisum; (b) supernaturale absolutum quoad modum, v.g., miraculum.

Supernaturale.

Ordinarium: gratia gratum faciens, etc. (handwritten: omnia dona supernat. quae dantur a Deo secundum [cursum normalem?])

Extraordinarium: charismata; gratiae gratis datae.

EXCEDIT PROPORCIONEM, i.e, ultra tum vires tum exigentias, tum complementa naturae consentanea per se, i.e. spectatis limitibus, lege, et nativa conditione.

ERGO philosophice definitum, supernaturale est donum Dei, substantiae cuiusquumque sive creatae sive creabilis excedens, tum vires et exigentias, tum complementa congruentia inter proprios eius limites.

N.B. Supernaturale non necessario opponitur naturali, prout dicit nativum, originarium: Dz 130
nec naturali, prout dicit conveniens, i.e., consentaneum naturae.

ADVERSARII:

Catholici quidam (saltem quoad notam) qui tenent substantiam limitatam supernaturalem probabiliter non repugnare, vel saltem argumenta non posse probare substantiam talem repugnare.

Baius: supernaturale = id quod originem non comitatur. Ut gratiae dona censerri possint supernaturalia postulant indignitatem naturae.

Jansenius: supernaturale pugnat cum debito ex operibus profecto, sed non cum debito, quod ex insita naturae conditione dimanat.

Rationalistae: (naturalismus. Dant diversas definitiones supernaturalitatis. Dz 1788, 1790, 1808, 1813, 1816, etc. (Suprasensibile, spirituale, spiritus, libertas moralis, moralitas, vita spiritus).

Pantheistae, Materialistae, Atheistae.

Semi-Rationalistae:

Gunther: Dz. 1655-8;

Hermes: Dz. 1818-22; Kuhn.

Modernistae: opponuntur notioni supernaturalitatis

(a) per agnosticisum Dz 2071

(b) per suam theoriam de immanenta vitali et de sensu religioso, qua affirmatur fidem omnem omnemque virtutem supernaturalem procedere spontanee ex sola anima et eius naturali exigentiae omnino proportionari. Dz 2074, 2077, 2103.

Immanentistae catholici (Blondel) etc. Dz 2103.

Saltem quoad modum loquendi incauti:

‘Homo in semetipso i.e. in inspectis suis tendentiis, vel sua infirmitate morali, detegit *indigentiam* boni religiosi vel auxilii, quod in sola Christiana religione catholica invenitur, ideoque illud bonum vel auxilium est debitum naturae humanae, ne ipsa sit mala.’ Cf. D’A II, p. 603ss. P. 155.

CATHOLICI quidem incauti: Stattler, Hirscher.

Supernaturale = id quod non a causis secuindis sed immediate a Deo producitur.

Supernaturale = infinitum (finitum); divinum (non divinum); supercreatum (increatum), sed creatum = praedominium spiritus super carnem.

Ligeard: (Opus cit. 114-17): “On peut par l’analyse psychologique des tendances de la nature humaine, sans faire intervenir les données de la révélation, démontrer à un incroyant qu’il y a en lui une tendance naturelle inexplicable, une inspiration positive au surnaturel.”

NOTA: Quoad rem, Certa.

N.B. – Agitur de SUPERNATURALI ABSOLUTO QUOAD SUBSTANTIAM de quo solo esse possit controversia.

PROBATUR:

Recta est illa definitio supernaturalis absoluti philosophice spectati quod exprimit recessum a natura (excessum supra naturam) convenientem omni et soli supernaturali absoluto.

Atqui nostra definitio exprimit recessum a natura convenientem omni et soli supernaturali absoluto.

Ergo.

MAIOR: pate terminis.

MINOR: Prima parte, CONVENIOT OMN I SUPERNATURALI.

Omne supernaturale absolutum reducitur ad unionem hypostaticam, visionem beatificam et gratiam sanctificantem.

Atqui illis tribus convenit recessus a natura (excessus supra naturam in definitione nostra expressus) i.e. improprio cum substantia limitata quacumque. Ergo nostra definitio convenit omni supernaturali absoluto.

MAIOR 2a. – stat quia cetera supernaturalia absoluta sunt horum causae vel effectus.

MINOR 2a. – stat quia

(a) non datur substantia limitata supernaturalis

(b) quod non superat vires est vel

(1) fructus naturae et proinde non maioris excellentiae; vel

(2) finis connaturalis qui cum necessario connexis specificat naturam;

vel

(3) merita personalia quae sunt fructus morales naturales; vel

(4) complementa consentanea quae sunt eiusdem generis ac quae

complentur.

2a pars: Convenit Soli Supernaturali.

(a) secus aliquod naturale nullatenus connecteretur per se cum natura (handwritten: naturale esset supernat.)

(b) ex defectu argumenti in oppositum, quia neque animae rationali neque angelo, qui praecipue opponi possent, convenit recessus.

RECESSUS enim soli supernaturali convenit:

(1) tum quia proportio quae excluditur respicit substantiam (essentiam) creatam et quidem complete constitutam. Ergo excludit animam quae est principium substantiae incompletum.

(2) tum quia anima rationalis exigitur ut finis specificans corpus humanum generatione organizatum a quo dependet tamquam a dispositione positiva et comparte per se naturaliter requisita.

(3) tum quia etsi productio angeli nec ab alio ente naturali, aut aggregato entium, nec ab ipsa angeli substantia exigitur, eius tamen conservatio, supposita creatione, jure quodam exigitur, siquidem, natura sua, est immortalis.

Accedit quod angelus sit substantia creata seu *natura*; et hinc partim ex ipso conceptu *supernaturalitatis* excluditur ab ente supernaturali, partim quia *substantiam limitatam* implicat.

CONFIRMATUR

1 Ex PP.

Loquuntur de DONIS Dei: supra naturam, adscitiis, extra substantiam, non in potestate naturae, essentialiter gratuitis et indebitis quae ammitti possunt (e contra naturalia), quae sunt simpliciter gratia;

Deificatio, sanctificatio, participatio spiritus, divina forma nobis impressa, filiatio divina, assimilatio et unitio cum Deo, familiaritas cum Deo, visio beatifica.

R. 235, 253, 407, 529, 607, 699, 766, 780, 788s., 813, 941, 944, 950, 960, 1011, 1027, 1071, 1185, 1203, 1273, 1282, 1318s., 1433, 1343 [sic, probably 1443], 1457s., 1456, 1458, 1468, 1473, 1496, 1755, 1777, 1791, 1807, 1837, 1851, 1857, 1889, 1939, 1974, 1982, 1999, 2005, 2034, 2044s., 2063, 2106s., 2115, 2265, 2286, 2353, 2359. Dz 311, 313.

2 Ex SS.,CC., PP., TT., in toto tractatu de gratia. Dz 180, 311, 313, 1786, 1808.

3 Ex S. Th.:

1-2, 5, 5: Videre Deum per essentiam est supra naturam, non solum hominis, sed omnis creaturae.

1-2, 109, 5: Finis excedens proportionem naturae

202, 23, 3, 3m: Caritas est participatio alicuius superioris naturae.

1.12.4.

Scholion I: De supernaturali absoluto quoad modum

(a) quoad causam efficientem seu de miraculo: Vide De vera religione;

(b) quoad causam finalem:

(1) De ipso fine supernaturali Dz. 1786 et tract. de novissimis, de revelatione et postea;

(2) De actibus: postea in ‘de merito.’

Scholion II: De diversis statibus humanae naturae

Status, hic: conditio seu modus se habendi totius humanae naturae, in ordine ad suum finem ultimum, secundum divinae providentiae ordionem.

(1) Status naturae purae: status in quo homo relinqueretur cum solis principiis suae naturae, et cum eis quae ex illis principiis consequuntur: (luctus aliquis, finis et concursus naturalis).

(2) Status naturae integrae seu dono integritatis praeditus: status in quo appetitus sensitivus ita subiicitur appetitui rationali ut intra limites honesti sponte contineatur nec unquam ad malum reluctatem voluntatem inclinet. Per se ille status non includit supernaturale stricte dictum (Praeternaturale)

(3) Status iustitiae originalis vel innocentiae (Protoparentes ante peccatum): status qui constabat triplici rectitudine ‘secundum hoc quod ratio subdebatur Deo, rationi vero inferiores vires, et animae corpus’ (1, 95, 1) (Gratia sanctificans, immunitas a concupiscentia, ab ignorantia, ab errore, a dolore, a morbo, a morte.)

(4) Status naturae lapsae: status naturae humanae post peccatum Adami. Hic status miserrimus his duobus describitur:

Ex una parte, unicus finis hominis remanet scilicet finis supernaturalis; ex altera parte, homo destituitur gratia, sine qua talis finis obtineri nequit. Desunt etiam dona seu immunitates quae in statu innocentiae ex gratia sanctificante sequebantur.

(5) Status naturae reparatae per redemptionem Christi: status in quo per gratiam sanctificantem restituitur quidem subiectio supernaturalis rationis ad Deum et ordinatio ad ultimum finem, sed relinquitur rebellio appetitus inferioris erga superiorem; aliis verbis, remanet concupiscentia, quamquam ei resistere possumus. Hic status est porius personae quam naturae.

Haec asserta accipe:

(a) De facto natura humana exstitit tantum in statu iustitiae originalis et statu naturae lapsae et reparatae.

(b) Iustitia originalis, qua constituitur status innocentiae et cuius amissione homo devenit in statum naturae lapsae, non distinguitur adaequate a gratia sanctificante et elevante, sed tantum inadaequate.

(c) Status naturae purae inclussisset, praeter principia hominis essentialia et facultates requisitas ut homo physicam potentiam habuisset ad finem naturalem attingendum, auxilia divina specialia omnino necessaria ut homo potentiam moralem habuisset finis sui attingendi.

(d) In statu iustitiae originalis, auxilium contra infirmitatem naturae habebatur ex dono integritatis, quod ad gratiam sanctificantum tunc consequeretur; in statu autem naturae lapsae, amissum est hoc donum integritatis, et desunt auxilia quae hominem adiuvisset in statu naturae purae; denique in statu naturae reparatae, quamquam permanet deordinatio appetitus inferioris, tamen consecutio finis ultimi qui supernaturalis est fit moraliter possibilis per largitionem auxiliorum supernaturalium, quae suo nomine gratiae intelliguntur.

(e) Homo lapsus, si gratia Christi non sublevaratur, peioris conditionis esset quam in statu naturae purae fuisset. (Boyer, De Gratia 12 ss.).

De la Taille MF6.1 col (nota): ‘In statu naturae insontis quo noster praesens status, si naturalia tantum consideres, longe deterior est, ut in tractatu de Gratia, Deo favente, ostendemus ...’

Cf. Boyer: Essais sur la doctrine de S. Aug.: D. pouvait-il créer l'homme ds. l'état d'ignorance et de difficulté: 237-72.

Difficultes:

ELUCIDATIO 2

Ens supernaturale absolutum theologicè spectatum est illud quod ex intrinseca sua perfectione, pertinet ad unionem cum Deo sub ratione vitae suae intimae.

N.B. Agitur de supernaturali absoluto quoad substantiam.

Theologicè spectatum, respiciendo directe et primario Deum, terminum ad quem fit accessus in illa elevatione et ascensione. Alii dicunt: positive spectatum; realis definitio, idea concreta ontologicè spectatum, absolute spectatum; idea primaria.

Unio = convenientia duorum vel plurium sub et in aliqua ratione.

Potest esse vel moralis vel physica.

Unio moralis ea est qua plures personae coniunguntur affectu, officio, iuribus etc. ita ut, manendo plures physice, fiunt unum moraliter v.g. unio inter coniuges.

Unio, de qua nunc, non est moralis tantum, proindeque vocari potest physica, quamvis ab ei. unione physica quam novimus, tam substantiali quam accidentali, longe distet.

Unio physica ea est qua plures coniunguntur ad unum quid in ordine ontologicè efformandum.

Haec unio cum Deo est realis, ordinis ontologici, misteriosa, superans quamlibet realitatem et unitatem nobis notam et a solo Deo produci potest.

In hac unione, termini qui uniuntur sunt Deus et creaturae rationales; terminus ad quem fit unio est Deus Trinus ex qua habetur unitas. Ratio in qua et sub qua uniuntur est Vita Dei intima, quae ut patet est operatio, et quidem operatio vitalis spiritus.

Omnis unio tripliciter intelligi potest:

Active (unitio, actus uniendi): his est actio Dei unientis creaturam rationalem ad vitam Suam intimam. [Lonergan changes 'rationalem' to 'intellectualem' to include angels.]

Passive in facto esse: (Hic fundamentaliter [BL writes 'est fundamentum unionis']) est indivisio vitae divinae participatae a creatura rationali cum ipsa vita divina Imparticipata.

Formaliter) (hic):

Passive in fieri (Relative. Relatio realis creaturae rationalis ad tres personas Ssae Trinitatis. [BL writes 'cur cette distinction?'])

Unionem cum Deo sub ratione vitae suae intimae
Perfectiones [BL writes 'modes d'union = perfections ... avoir 3 modis] Dei:
triplici modo distingui possunt:

(1) Perfectiones quae soli Deo conveniunt et a nulla creatura participari possunt;
v.g. Ipsum Esse Subsistens, Infinitudo, Supremum Dominium (1CG30).

(2) Perfectiones Dei quae a creaturis participari possunt secundum aliqualem
proportionalitatem;

Participatio illa fieri potest per modum:

- vestigii (effectus repraesentans solam causalitatem causae non autem formam eius) v.g. ens unum, etc., et ea cia. quae non supponunt intellectualitatem (1.45.7)

- imaginis (effectus repraesentans causam, quantum ad similitudinem formae eius). (1.45.7)

- repraesentationis (i.e. secundum rationem operationis. 1.27.3)

- conformitatis (i.e. secundum unitatem obiecti, v.g., homo intelligit et amat Deum et non iam se tantum. 1.93. [BL writes 'non tantum facultas sed obiectum ? idem])

- naturalis quae est secundum quod homo habet aptitudinem ad intelligendum et amandum Deum (inde lex, beatitudo, et cognitio Dei naturalis)

- supernaturalis: homo intelligit et diligit Deum sicuti Desu sese intelligit et diligit: esse scilicet cognitio Dei ut in se est. (Coincidit cum participatione perfectionis Dei sub numero sequenti.)

(3) Perfectiones quae soli Deo conveniunt quanteus constituunt operationes vitae suae intimae, i.e., scientia secretorum Deo, profunda Dei, visio ipsius Dei, eius vita trinitaria.

(Apud nos v.g. le sanctuaire de la conscience, la fine pointe d l'âme).

Naturaliter, nulla creatura eas suspicari potest nec proinde possibilitatem earum communicationis ad creaturas, nec a Deo naturaliter communicari possunt.

Ex revelatione absolute supernaturali tantum cognosci potest possibilitas eorum communicationis, et supernaturaliter tantum communi cari possunt.

Participare est 'quasi partem capere' et ideo quando aliquid particulariter recipit id quod ad alternum plene et essentialiter pertinet, universaliter dicitur participare illud (S.Th.: In Toeth de Hebdom 1.2).

Participatio in ordine naturali est μετοχη,

Participatio in ordine supernaturali est κοινωνια.

Proinde unio de qua agitur fit per participationem perfectionis Deo ita propriae ut Ipse, utens iure suo proprietatis possit sapienter illam sibi exclusive reservare, nec ulli creaturae illam, etiam analogice, communicare; stante nihilominus eius voluntate creandi mundum, immo etiam entia finita omnis species possibilis.

Est scl. communicatio Dei ut in se est secundum suam Vitam Trinitariam.

Sicuti in ordine naturali εκ μετοχη habetur analogia proportionalitatis propriae inter 'ens' creaturae et 'ens' Dei ex eo quod ratio formalis entis verificetur in utroque analogato, ita in ordine supernaturali εκ κοινωνια habetur analogia proportionalitatis propriae inter 'vitam Trinitariam' participatam ab anima iusta et 'vitam Trinitariam' quae est Deus, quia ratio formalis 'vitae Trinitariae' verificatur in utroque analogato.

μετοχη et κοινωνια sunt participationes perfectionum Dei specificice inter se distinctae, ita ut non sint meri gradus participationis in eadem linea perfectionis, sed constituunt duos ordines funditus distinctos, inter quos intercedit abyssus inseparabilis ex parte creaturae.

κοινωνια non est tantum aliquid novum, inexpectatum, imprevisibilis, eximium, praecellens, sublime sed aliquid omnino inaccessible viribus naturalibus.

Non est mera evolutio etiam eminentissima του μετοχη, in propria linea, sed aliquid superadditum extrinsecum, introducens in natura elementa extranea, nova ab 'extra' et a 'praeter' et ab 'ultra' et a 'supra' naturam.

μετοχη debetur liberrimo Dei consilio; κοινωνια autem liberrimo consilio misericordiae Dei.

Aliis verbis μετοχη et κοινωνια non sunt participationes univocae sed analogicae, simpliciter scilicet diversae, secundum quid tantum similes.

Omnino iudens: de Penido: Le rôle d l'analogie en théologie, pp. 251-55.

In μετοχη

In κοινωνια

Deus consideratur

Ut unus [BL: tamquam ens]
Sub ratione entis
Creator
Dominus
Auctor naturae
Providens
Causa efficiens tantum

Ut Trinus
Sub ratione Deitatis
Generator
Pater
Auctor gratiae
Praedestinans
Etiam actuat i.e.
causa quasi
formalis
Etiam inhabitat
Sese unit
Dat Se.

Est praesens tantum
Sustentat
Dat de suis

Creatura

Educitur a nihilo
Habet relationem aed Deum
Substantia
Serva

Educitur a potentia
oboedentiali
Est relatio ad Deum
Trinum
Accidens
Filia

Cognoscitur Deus

Sub ratione entis
Indirecte, mediate
Abstractive
Ad estra
Per orientationem
(Tendit in Deum)
Cognitio intellectus
Lumen intellectus est
ens in sensibili

Sub ratione Trinitatis
Directe, immediate
Ad intra
Per ipsam Dei vitam
intimam
(Tenet Deum)
Cognitio fidei
Lumen intellectus est
ipse Deus.

'La connaissance de la foi, vraiment référée malgré son obscurité a D., tel qu'il est non seulement en lui-même mais par rapport à Soi-même, est irréductible à la connaissance issue de la seule intelligence, à laquelle il n'y a d'autre terme qu'une pure analogie, si haute soit-elle avec le D. vivant, l'c. quoiqu'on fasse, elle n'atteint le premier Etre que dans son rapport avec le monde don't il est le principe. Entre les deux 'magnum chaos', un abîme qui interedit tte. homogénéité' (Ad mentem C. de la Taille. RB R 1928.32)

Ex intrinseca sua perfectione:

Quod non tantum, ut supernaturale absolutum quoad modum, ex voluntate Dei ad hanc unionem extrinsece ordinatum est; sed quod ratione suae entitatis, vel formaliter constituat hanc unionem vel cum illa connectatur, saltem remote, tanquam per se principium aut effectus.

Unde supernaturale absolutum quoad substantiam theologice spectatum, quoad accessum creaturae ad Deum recte definitur.

Id quod ratione suae perfectionis, seu per se, connectitur vel identice, vel formaliter, vel effective vel ut effectus cum perfectione soli Deo, hoc sensu propria, quod sapienter possit Deum illam sibi omnino reservare, quocumque ceteroquin supposito, usu omnipotentiae suae ad creandum.

Adversarii:

(A) Per excessum peccaverunt

(1) Transsubstantiatio creaturae in Deum: Eckardus: Dz 510, 513; Molinos Dz 1225, 1230, 1232s.; Rosmini Dz 1918, 1926 ss.

(2) Deus fieret forma creaturae sicut v.g. anima est forma corporis: Eutyches, cf. Dz 710; Michael Servet.

(3) Necessario est unio hypostatica sicut in Christo: Molinos DZ 511

(B) Per defectum peccaverunt

(1) Perfectio 'à la limite' ipsius naturae, creatae in sua propria linea; augmentum univocum non quantitativum sed qualitativum; v.g. Bergson: 'Les deux source de la morale et de la religion.' [BL: (supprime l'abime entre nat & prenat: il elève le nat. tellement qu'il y'a continuit, entre nat & surnat. And: (De cette erreur Bergson implique que ts êtres = univoques.)

(2) Applicatio extrinseca sanctitatis divinae (v.g. silver plated or plaqué) v.g. Lutherus Dz 820 s. [BL: On change d'habit.]

(3) Baius Dz 1021, 1023 s.

(4) Modernistae: Dz 2108, 2087, 2081.

(5) Pantheistae (le peur du divin). Dz 1801 ss.

(6) Rationalistae (c'est trop beau pour être vrai) Dz 1807 s. [BL draws a bracket around either all four of these or the last three and writes: vient, en définitive, l'analogie de l'être.]

Nota: Certa et a quibusdam dicitur De Fide tanquam a parte contenta in SS. et Traditione.

Sensus Theseos:

Supernaturale quoad substantiam in creaturis dicitur, in quantum id quod substantialiter est et potest esse tantum in Deo, accidentaliter fit in creaturis participante divinam vitam internam. Non necessario creatura fit Deus, sed utique creatura –divina (1-2, 110, 2, 2m). [The text had 'bonitatem' instead of 'vitam internal.' BL changed it. The text also had 'Non necessario fit creatura – Deus,' which BL changed to 'Non necessario creatura fit Deus.'

Probatur

(1) Ex SS: 2 Peter 1.4. (Greek for 'sharer of divine nature')

Hoc loco asseritur quoddam supernaturale absolutum quoad substantiam (gratia scilicet sanctificans) theologice sumptum, dici proprie consortium naturae divinae, physicum, physice permanens, nobis infusum;

Atqui (i): tale consortium naturae divinae ex intrinseca sua perfectione pertinet ad unionem cum Deo sub ratione vitae suae intimae

(ii): cetera supernaturalia, absoluta quoad substantiam (a) omnia; (b) quidem sola, constant eiusdem ordinis excellentia ac gratia sanctificans.

Ergo ens supernaturale absolutum quoad substantiam theologice spectatum est illud quod ex intrinseca sua perfectione, pertinet ad unionem cum Deo sub ratione vitae suae intimae.

Maior: Patet ex tractatu de Gragoia sanctificante.

Minor:

(1) Patet ex terminis.

(2) Omnia:

In genere; Sic de la Taille in MF 512 ('Mysterium Fidei')

Omnis gratia est unius rationis [BL: speciei], in quantum ordinat subiectum ad videndum Deum sicuti est. Visio enim Dei in omnibus est una, genere vel

specie (quantum transcendit omnem speciem atque genus, ut pertingat ad ordinem deiformem): cum sit in omnibus terminatus ad idem obiectum quo ipse, ut ita dicam, specificatur intellectus divinus.

Omnis autem natura speciem habet ex actu ad quem ultimo secundum se tendit, sicut animal ex sensationis proprietate et homo ex gradu cognitionis abstractivae.

Gratia igitur, quae inest iustis per modum naturae (afficiens directe ipsorum non operationem aut facultatem sed substantiam) habet speciem ex visione, ad quam eliciendam illos coaptat: quae cum sit unius rationis, ut dictum est, necesse est igitur ut etiam gratia sit rationis unius apud omnes: et apud Christum et apud iustos quoslibet, sive homines, sive angelos.

In specie (Cfr. R.SR 1920 253-69; de la Taille)

De unione hypostatica, patet ex ipsa notione, eam non esse inferioris ordinis (cf. Tr. de Verbo Incarnato)

De Visione beatifica (1 John 3.2-3). Cf. Tr de Deo uno

De aliis: quia sunt causae vel effectus gratiae sanctificantis v.g. S. Th. loquendo de charitate sic scribit (De carit 2.15m): ... Caritas non est virtus hominis in quantum est homo, sed in quantum per participationem fit Deus, et filius Dei secundum illud 1 Jo 3.1.

(b) Sola: ex praenotatis et ex terminis.

(2) Ex Doc Eccl: v.g. Dz 178s., 799s., 811-13; 796; 842; 1786.

Ex schemate Conc. Vat. Col. Lac. 7 555 b ss.:

In ipso generis humani primordio magnum quoddam divinae pietatis divinae arcanum fides christiana agnoscit. Homo ad imaginem Dei factus ipsa quidem natura sua ordinatur ad Deum cognoscendum, colendum, amandum, eo videlicet modo, qui insitae facultati congruit. Verumtamen summus rerum Conditor et Dominus, cuius potentia creatae naturae proprietatibus et legibus non circumscribitur, inexhausta bonitate humanum genus in primo parente super naturae conditionem ad statum quendam sublimem elevare voluit, in quo divinae ipsius consors efficeretur naturae (2 Pet. 1.4). Itaque praeter dona, quibus in propria natura perficeretur, Spiritum Sanctum ei infudit, ut, natura quidem servus, sanctitatis autem gratia filius, iam non solius naturae vigore, sed caritate desuper infusa, divina mandata et virtutis opera exequendo, aeternam hereditatem promeretur.

... ut ... de virtute in virtutem conscendens, ad regnum coeleste transferretur, Deum deorum visurus, non ut facultate naturali videri potest, sed facie ad faciem sicuti est, et hac visione in ipsum transformatus divinae voluptatis torrente potaretur.

Haec illa est hominibus elevatio, quam SS. Patrum vestigiis insistentes, Doctores catholici recte supernaturalem vocaverunt, ut quae naturae creatae tum vires tum exigentiam transcendat, ideo quae nec meritis nec naturali conditioni hominis debita, sed, gratuitum sit divinae largitatis beneficium.

Ibidem 566 a. Canon III. 2: Si quis dixerit, eatenus t. ordinem supernaturalem admittendum esse, quatenus supernaturale dici possit, quidquid ad essentialem hominis perfectionem non pertinet; et non confiteatur, esse dona et instituta divina, quae tum vires tum exigentiam naturae creatae superent, eamque ultra suum ordinem perficiant: A.S.

Canon 4. Si quis dixerit, sanctitatem et iustitiam, in qua homo ante lapsum constitutus erat, non fuisse supernaturalem, sed eiusmodi ad quam recte vivendo per insitas naturae facultates pertingere potuisset; A.S.

(3) Ex PP: Haec dona vocantur ab ipsis:

Deificatio: θεωσις θειωσις θεοποιησις θεωσις κατα θεωσις

(non κατα ον): θεοποιειναι θεοποιειν; (c'est une apotheose), assimilatio et unio cum Deo, αφομοιωσις και ενωσις προς θεον; non δουλοι (servi) sed θεοι κατα χαριν (dii secundum caritatem; familiaritas cum Deo: sic v.g. Athan. R770, 780, 788; Basil: R941, 944, 960; S. Greg Nyss: R1027; Didymus Alex: R1071; Amb. 1318; Aug. 1433; Cyril Al. 2963; Pseudo Dionys. Aerop. R6687 etc. [BL: Pinard de la B. p. 125 retraite 1933, "la Vie Divine"]

(4) Ex : v.g. S.Th de Caritate 2.15m:

In hoc articulo quaerit S Th. 'utrum caritas sit virtus' et in 15a objectione sic scribit: 'secundum Philosophum, amicitia in quadam aequalitate consistit. Sed Dei ad nos est maxima inaequalitas, sicut infinite distantium. Ergo non potest esse amicitia Dei ad nos, vel nostri ad Deum; et ita caritas, quae huiusmodi amicitiam designat, non videtur esse virtus. – Sic respondet S. Doctor.

Dicendum quod caritas non est virtus hominis in quantum est homo sed in quantum per participationem fit Deus et Filius Dei, secundum illud 1 Jo 3.1: Videte qualem caritatem dedit nobis Pater, ut filii Dei nominemur et sumus.

Cor. 1. Essentialiter supernaturale increatum est id quod in Deo est notum sibi soli de seipso: 'Deum nemo vidit unquam (Jo 1.18); nemo novit Filium nisi Pater; neque Patrem quis novit nisi Filius (Mt 11.27).

S.Th. 1.1.6: Sacra autem doctrina propriissime determinat de Deo, secundum quod est altissima causa: quia non solum quantum ad illud, quod est per creaturas cognoscibile (quod philosophi cognoverunt: Rom 1: Quod notum est Dei, manifestum est illis) sed etiam quantum ad id quod notum est sibi soli de seipso, et aliis per revelationem communicatam.

1.12.4: Relinquitur ergo, quod cognoscere ipsum esse subsistens sit connaturale soli intellectui divino, et quod sit supra facultatem naturalem cuiuslibet intellectus creati, quia nulla creatura est suum esse, sed habet esse participatum.

1.32.1: Per rationem igitur naturalem cognosci possunt de Deo ea quae pertinent ad unitatem essentiae, non autem ea quae pertinent ad distinctionem personarum.

1-2.109.1: Altiora vero intelligibilia intellectus humanus cognoscere non potest, nisi fortiori lumine perficitur, sicut lumine fidei vel prophetiae; quod dicitur 'lumen gratiae,' in quantum est naturae superadditum.

1CG3: Quaedam vera sunt de Deo, quae omnem facultatem humanae rationis excedunt, ut Deum esse trinum et unum. Cf. 1CG8.

Essentialiter supernaturale creatum est id quod est participatio formalis vitae Dei intimae seu participatio formalis etsi analogica eius quod in Deo est notum sibi soli de seipso.

Unde supernaturale absolutum quoad substantiam theologice spectatum possit etiam definiri

- (a) Donum ordinis stricte divini (Dz 1786)
- (b) Donum quo participatur aliqua proprietas naturaliter. Dei solius propria;
- (c) Donum Dei pertinere ad deificationem, ad vitam Dei deiformem, ad consortium naturae divinae, ad unionem cum Deo ut auctore gratiae, ad visionem Dei facie ad faciem.

Cor 2: Sicut in ordine naturali, alia aliis exiguntur, et in hoc exstat rerum harmonia, pariter in ordine supernaturali, alia ab aliis exiguntur, etc. et sic habetur mundus quidam supernaturalis, non minori harmonia praeditus in suis partibus quam mundus naturalis. Unde unum donum supernaturale potest dici *debitum* alteri supernaturali dono et nihilominus remanere supernaturale. Dz. 842: (Monsabré: 18e Conf.: 3e partie.) Sic v.g. ex gratia sanctificante dimanant virtutes theologales, ius ad visionem beatificam et proinde ad lumen gloriae.

Cor 3: Unde supernaturale absolutum theologice spectatum non est mera evolutio naturae intellectualis in propria sua sphaera, ut v.g. perfectio hominis vel

angeli, qua hominis vel angeli, sed est mutatio radicitus, sed est transitus de mero ordine hominis vel angeli vel naturae superioris, ad ordinem divinum.

E: 1171, 1203, 2193.

Cor 4: Quae huiusque dicta sunt confirmari ossunt ex schematibus Conc.

Vat: Col. Lac 7:

566: III. 1,2,3; V n. 1; 567. V. 5

555b; 555c; 557a.4; 557b4; 558c; 562a; 563c;

516. Totum caput 16; 547c Triditur ... usque ad 548 (39) s.

Scholion 1. Duo modi sunt errandi circa relationes inter naturam et supernaturam.

(1) Negare eorum distinctionem, scilicet, affirmare homogeneitatem rerum omnium, ut Materialistae, Deterministae, Monistae, Pantheistae, Evolutionistae; tunc supernaturale non est nisi gradus evolutionis quae pervenit ad statum perfectionem.

(Univocitas omnium entium)

(2) Negare eorum uniomen, scilicet affirmare heterogeneitatem rerum omnium. Non existunt leges naturales physicae sed cia. facta sunt singularia, nova, inexpectata, imprevisibilia, eximia, sublimia et proinde supernaturale non est aliquid quod habet plus novitatis, inexpectationis, imprevisibilitatis quam alia phenomena.

(Aequivocitas omnium entium absoluta)

Secundum doctrinam catholicam distinguuntur (supernaturale enim supponit naturam) sed uniuntur (supernaturale perficit naturam).

(Analogia omnium entium)

Scholion 2. Quomodo supernaturale non est tantum participatio gradu maior perfectionis divinae quam participatio naturalis perfectionis divinae sed participatio specificè diversa (difference not only of degree but a difference in kind)?

Vide praenotanda ubi agitur de distinctione inter μετοχη et κοινωνια.

La participation (μετοχη) n'est pas la communication (κοινωνια). Dieu ne se communique, dieu ne se donne qu'à l'âme juste, comme telle, bien qu'il soit participé par toute la création, matérielle ou immatérielle. Tout être tient de Lui qq. ressemblance avec ses perfections. Seuls les saints sont associés à sa nature et à sa vie (sharers in the divine nature). de la Taille: RSR 1926.320ss.

Difficultates: W. 8 p. 8 [hand: W = Wirceburcenses]

Lectiones

A. Adaptatio ex de Penido: Le rôle de l'analogie en théologie dogmatique: pp. 251-55.

'Il faut nier l'immanentisme radical: impossible de passer de la μετοχη à la κοινωνια sans intervention immédiate de Dieu; la grâce n'est donc point une efflorescence de la nature; mais d'autre part, négation de l'extrinsicisme radical; ce passage se fait par l'actuation de capacités déjà latentes dans la nature. (La grâce s'adapte merveilleusement à nous, répond à nos aspirations les plus foncières, magnifie nos energies; par elle, nous nous dépassons nous-mêmes. Si elle est divine, elle est cependant encore de l'être, de l'être spirituel, et nous aussi nous sommes, et nous sommes spirituels, faits à l'image de Dieu. Il est donc en nous une capacité non pas une exigence, de vie surnaturelle.)

La grâce n'est donc pas une violence mais un perfectionnement.

N'est-ce point nier l'extrinsicisme radical que de maintenir avec S Thomas que lors de son infusion la grâce n'est point créée, mais tirée de la 'puissance be"edientielle' de l'âme.

Si S. Th. nie l'identité entre surnature et nature, il maintient leur étroite unité.

Dans la vie de la grâce, il existe une parfaite continuité; la foi n'est qu'une 'praelibatio illius cognitionis quae nos in futuro beatos faciet' (Comp. Theol. c. 2). Depuis la charité commençante, jusqu'aux enivres de la mystique, jusqu'à la vision de gloire, c'est le même mouvement qui se prolonge, le même fleuve qui s'épand. Ici il y a 'via augmenti,' il y a univocité. Nous pouvons passer homogènement de la foi à la contemplation de la Trinité; non point devenir D., coe. le veulent les faux mystiques, mais le posséder; le surnaturel créé n'est pas une substance, mais un accident d'action; or l'accident est essentiellement relatif, et dans le cas présent, relatif au surnaturel divin; l'accident croissant, la relation augmente, chaque fois elle se resserre davantage sans pourtant jamais se resoudre en identité. (Cf. supra de unione relative sumpta.)

Un partisan de l'univocité dira que la nature elle aussi est un relation essentielle avec Dieu; si elle s'accroît infiniment, ou doit donc continuer la même ligne jusqu'à l'essence divine comme telle.

Non pas, car la substance créée A cette relation, elle ne l'EST pas: poursuivant votre voie quantitative, remontant l'échelle du fini, vous augmentez l'être, mais non point la relation. A la limite, vous ne serez pas plus avancé. Tandis que la grâce entraîne un accroissement de la relation; aussi la charité est-

elle dite ‘semence de gloire’; de l’une à l’autre, il y a développement continu, croissance, épanouissement maturation du même germe.

La NATURE, en revanche, n’est pas un GERME de surnature; elle n’EST que le POINT D’INSERTION; l’univocité ne peut être de mise ici, et la doctrine catholique nous commande en conséquence de maintenir contra Jansénius, Baius et l’immanentisme, la gratuité absolue de tt don surnaturel.

Une tendance à l’univocité conduira fatalement à la confusion plus ou moins radicale des deux ordres. L’on soutiendra v.g. que la distinction entre nature et surnature n’est pas OBJECTIVE, mais dépend simplement d’une détermination arbitraire de Dieu, l’on confontra la foi avec la raison. (Adapté de Penido: Le rôle de l’analogie en théologie dogmatique 251-55.)

B. – Adaptatio ex Chesterton: Heretics, c. 12.

The real difference between Paganism (Natura) and Christianity (Supernatura) is the difference between the natural virtues and the three mystical Virtues of Christianity (Faith, Hope, Charity).

The NATURAL virtues are the SAD virtues, the REASONABLE virtues.

The MYSTICAL virtues are the GAY and EXUBERANT virtues, and are in their essence as UNREASONABLE as they can be, in the sense that they involve a PARADOX in their own nature, and that this is not true of any of the typically pagan or rationalist virtues.

JUSTICE consists in finding out a certain thing due to a certain man and giving it to him.

TEMPERANCE consists in finding the proper limit of a particular indulgence and adhering to that.

But CHARITY means pardoning what is impardonable or it is no virtue at all. It is the power of defending that which we know to be indefensible. It is the underserving who require charity, and the ideal either does not exist at all, or exists wholly for them.

HOPE means hoping when things are hopeless, or it is no virtue at all. It is the power of being cheerful in circumstances which we know to be desperate. The virtue of hope exists only in earthquake and eclipse. For practical purposes it is at the hopeless moment that we require the hopeful man, and the virtue either does not exist at all, or begins to exist at that moment. Exactly at the instant when hope ceases to be reasonable it begins to be useful.

‘As long as matters are really hopeful, hope is a mere flattery or platitude; it is only when everything is hopeless that hope begins to be a strength at all. LIKE ALL CHRISTIAN VIRTUES IT IS AS UNREASONABLE AS IT IS INDISPENSABLE. (Chesterton: Heretics, c. 8)

FAITH means believing the incredible or it is no virtue at all.

They are all three paradoxical; they are all three practical and they are all three paradoxical because they are practical.

Whatever may be the meaning of the contradiction, it is the fact that the only kind of hope that is of any use in a battle is a HOPE that denies arithmetic.

Whatever may be the meaning of the contradiction, it is the fact that the only kind of CHARITY which any weak spirit wants or which any generous spirit feels is the charity which forgives the sins that are like scarlet. Whatever may be the meaning of FAITH, it must always mean a certainty about something we cannot prove. The one kind of sin which CHARITY should cover is the sin which is inexcusable.

C. Chesterson: Orthodoxy, c. VI.

‘Charity is a paradox, like modesty and courage. Stated baldly, charity certainly means one of two things – pardoning unpardonable acts, or loving unlovable people ...

A sensible pagan would say that there were some people one could forgive, and some one couldn’t: a slave who stole wine could be laughed at; a slave who betrayed his benefactor could be killed, and cursed even after he was killed. Insofar as the act was pardonable, the man was pardonable. That again is rational, and even refreshing; but it is a dilution [sic]. It leaves no place for a pure horror of injustice, such as that which is a great beauty in the innocent. And it leaves no place for a mere tenderness for men as men, such as is the whole fascination of the charitable christianity came in here as before [sic]. It came in startlingly with a sword, and clove one thing from another. It divided the crime from the criminal. The criminal we must forgive unto seventy times seven. The crime we must not forgive at all. It was not enough that slaves who stole wine inspired partly anger and partly kindness. We must be much more angry with theft than before, and yet much kinder to thieves than before. There was room for wrath and love to run wild.

ELUCIDATIO 3

Repugnat natura creata intrinsece supernaturalis, seu creatura intellectualis, cui ex naturae principiis, connaturaliter debita sint dona supernaturalia.

BL: quaestio iuris; in elucidatione 2a, quaestio facti.

P2.51; S.Th. 1.12.4; S. De grat 8.3; Ripalda: De ente sli. disp 23; Molina: In 1.12.5 disp 2; Valencia: In Q 1. disp 1 quaest 12, punct 3; Piccirelli: De Deo 385; Becanus: Theol Schol: 1.9.5; Lennerz: De Deo pp. 102-109; Narent ds Etudes 93.156-65

REPUGNAT: i.e. constat notis inter se insociabilibus. Non tt est quaestio de facto sed etiam de iure; non tt de natura creata sed etiam et creabili.

NATURA CREATA INTRINSECE SUPERNATURALIS: i.e. creatura intellectualis quae per se et ex principiis suis constitutivis sibi debitis, tam excellens ordine sit quam donum supernaturale absolutum quoad substantiam theologice spectatum.

Aliis verbis, natura creata quae per sua constitutiva sit proportionata ad donum supernaturale aboslutum quoad substantiam.

CREATURA INTELLECTUALIS: scl. quaelibet creatura participans intellectualitatem et proinde etiam creaturae rationales.

CUI EX NATURAE PRINCIPIIS CONNATURALITER DEBITA SINT: i.e. sine quibus natura illa esset frustra, immo et monstrum; sic v.g. igni debetur calor; homini ratio, etc.

DONA SUPERNATURALIA: i.e. dona quae pertinent ad unionem cum Deo sub ratione vitae suae intimae ut sunt, v.g. unio hypostatica, visio Dei intuitiva (lumen gloriae), gratia sanctificans, lumen fidei, gratia actualis, etc.

ADVERSARI:

Ripalda, Molina, Velentia, Morlaix.

NOTA:

COMMUNISSIMA; omnes TT antiquiores et recentiores, paucis exceptis, hanc doctrinam tenent et videtur CERTA.

1. EX PP.

PP consentiunt in hoc quod creatura in universali est serva, non vero filia, neque amica Dei, et hanc assertionem fundant in ipsa creationis notione;

Atqui qui sic universaliter statuunt de creatura et quidem ex hoc fundamento, evidenter censent nullam creaturam intellectualem, non existentem, sed etiam possibilem, ex intrinsecis principiis naturae proportionatam esse ad gratiam sanctificantem, etc., seu nulli creaturae deberi proportionem ad gratiam sanctificantem, etc.

Ergo iuxta PP. nulla est creatura intellectualis, existens vel possibilis, cui ex natura e principiis connaturaliter debita sint dona supernaturalia.

Ergo repugnat natura creata intrinsece supernaturalis.

MINOR: Patet (1) Ex eo quod AA. intelligendi sunt sensu proprio, ubi nihil obstat; et praesertim, quia ratio *creationis* est eadem in creaturis, sive existentibus, sive mere possibilibus; (2) quia creatura cui naturaliter debetur gratia sanctificans est naturaliter filia et amica Dei (ut postea patebit ex Tr. De gratia sanctificante). Filiatio, scilicet quae esset essentialis, necessario transieret in filiationem naturalem quod pari modi staret de quocumque supernaturali absoluto, propter connexionem intrinsecam aliorum.

MAIOR: v.g. Cyrilli Alex., Athanasius, etc. etc. v.g. R. 187, 385, 410, 766, 788, 811, 1011, 1273, 1468, 1777, 2089, 2106.

CONFIRMATUR hoc argumentum ex eo quod creatio (productio rei ex nihilo sui et subiecti) nulla modo confundi potest nec debet cum generatione (origo viventis a principio vivente coniuncto in similitudinem naturae specificae). Iamvero creatura introducitur ad dona supernaturalia, per generationem (Jo. 3.3-9); nec creatio implicat generationem, ex scl. mera idea creationis nequit ullo modo inferri generatio. (Ex thesi de consortis naturae divinae per gratiam sanctificantem).

2. Ex SS SUADETUR

Mt 11.27; 16.17; Jo 1.12, 1.18; 1 Cor 2.11; 6-12; 1 Tim 1.17; 6.16; 1 Jo 4.12.

3. Ex TT qui distinguunt inter naturale et supernaturale, debitum et indebitum naturae.

4. EX S. TH.

1.2.5.5; videre Deum per essentiam est supra naturam, non solum hominis sed etiam omnis creaturae.

1-2.109.5: Finis excedens proportionem naturae.

2-2.23.3.3m: Charitas est participatio alicuius superioris naturae.

1.12.4

5. RATIONE (Impossibilitas ex parte creaturae)

(a) Revelatione constat christianum bonis supernaturalibus et praesertim gratia sanctificante vere deificari, et quidem per assimilationem quandam ad naturam divinam.

Atqui si possibilis esset substantia finita supernaturalis impossibilis esset vera christiani deificatio per assimilationem quandam ad naturam divinam.

Ergo ...

MAIOR: Patet ex Tr. de gratia.

MINOR: Impossibile est vera christiani deificatio per assimilationem ad naturam divinam ope gratiae sanctificantis nisi illa Dei perfectio cuius similitudinem per hanc gratiam accipimus sit *vere propria Dei solius*, ita ut solus Deus connaturaliter ab iure suo illam possideat;

Atqui si possibiliis esset substantia supernaturalis iam illa perfectio cuius similitudinem accipimus ope gratiae sanctificantis, non esset vere propria solius Dei, ita ut solus Deus connaturaliter et iure suo illam possideat; nec imo haberetur umquam ulla deificatio;

Ergo si possibiliis esset substantia supernaturalis impossibilis esset vera christiani deificatio, per assimilationem ad naturam divinam.

ULT. MINOR: Quia christianus recipiens gratiam sanctificantem reciperet perfectionem, Deo et illi substantiae propriam unde donum illud non esset specificè ordinis divini. S.Th.

(b) Creatura creata vel creabilis totaliter et tota est ens potentiale;

Quod tale ens potentiale habeat exigitive, scl. secundum modum proprium, id quod est omnino proprium Actui Pura est contradictio in terminis;

Ergo. BL: repugnat ... intrinsece supernaturalis.

CONFIRMATUR ex variis absurdis, quae ex opposita ?tia sequerentur. Sequeretur possibilem esse creaturam

(a) cui connaturaliter debita sit unio hypostatica cum divina Persona;

(b) ex natura sua impeccabilem

(c) naturaliter filiam Dei adoptativam et consequenter filius naturalis; filiatio enim quae fieret essentialis (scl ex natura rei), necessario transit in filiationem naturalem. Verbum Dei non esset unicum.

PROBATUR (EX ATTRIBUTO DEI MORALI).

Lege: 1 Cor 2.6 – 3; 1 Cor 2.10; 1 Tim 1.17; 6.16.

Independentia Dei summa, dignitas eius moralis, eius ius essendi dominum apud se, postulant ut possit Deus sibi soli reservare sanctuarium vitae suae intimae, quod ius, homo et angelus quoad se habent. (Recole sigillum confessionis, secretum professionale.)

Intuitiva autem Dei visio est summa revelatio essentiae divinae, i.e. revelatio sanctuarii vitae divinae intimae.

Unde si natura aliqua creata intrinsece supernaturalis esset possibilis, Deus, supposita voluntate creandi, non posset sibi soli reservare sanctuarium, secreta, profunda vitae suae intimae.

Quod, ut patet, repugnat.

Quod valet de omni dono intrinsece supernaturali, quia omne donum intrinsece supernaturale specificationem suam accipit ex visione beatifica ad quam saltem radicatus ordinatur.

Etudes 93.159 (Harent)

L'ETAT SURNATUREL de la VIE PRESENTE ne diffère pas essentiellement de celui de la VIE FUTURE. Ce qui constitue essentiellement le SURNATUREL c'est l'UNION IMMEDIATE DE L'AME A DIEU. En cette union réside la vie éternelle qui est pour le chrétien essentiellement la même ici et dans l'éternité. In patria, in via habetur koinonia. Card. Mercier: La vie intérieure 489, Caritas nunquam excidit (1 Cor 13.8)

COROLLARIUM I

Secus haberetur distinctio modi et non autem specifica inter ordinem veritatis naturalis et ordinem veritatis supernaturalis. Dz 1786; 1795 ss. 1.1.1; 1.124; 1.77.3.

COROLLARIUM II

DONA NATURALIA: liberrimo consilio; ab omni necessitate libera; Dz 1783, 1805

DONA SUPERNATURALIA: ex infinita bonitate; Dz 1786; liberrimo divinae bonitatis consilio collata; inexhausta bonitate; gratuitum divinae bonitatis beneficium.

Schema Conc. Vat: Col. Lac 7.547 d.

Iam vero voluit Deus creaturae suae rationali impertiri COGNITIONEM SUI, et AMOREM SUI, et COMMUNICATIONEM SUI, atque UNIONEM SECUM IPSO ORDINE LONGE SUBLIMIORI, quo vires naturae, quantumvis intra suum ordinem perficiantur, non pertingunt, et qui proinde ordo est *supra vires creatae et supra omnem exigentiam* naturalis perfectionis, atque ideo *ordo supernaturalis*. Bonum ergo huius ordinis, supposita etiam creatione naturae rationalis et supposita quavis eius naturali perfectione, est *indebitum* tum exigentiae tum merito cuiusvis naturali; et hoc sensu dicuntur bona *superadditai et gratuita*, atque non nisi LIBERRIMO DIVINAE BONITATIS CONSILIO

COLLA.. Hoc porro ipso sicut existentia huius ordinis et communicatio supra naturam est indebitum donum gratiae Dei, ita a nobis neque cognosci potest nisi per revelationem divinam. Sicut scriptum est: quod oculus non vidit, etc. 1 Cor 2.9ss.

COROLLARIUM III

Dieu seul peut naturellement se connaître tel qu'il est en lui-même et s'aime sans intermédiaire créé, jouir de la vision et de la possession immédiate de non Essence infinie; bref, le 'surnaturel' n'est nature qu'à Dieu. En d'autres termes, la vie Trinitaire n'est naturelle qu'à Dieu. (Card. Mercier; La vie intérieure, p. 488)

COROLLARIUM IV: DE GRATIA UNIONIS CHRISTI

In omni re creata essentia realiter distinguitur ab existentia.

In linea ESSENTIAE omne ens intrinsece supernaturale creatum est accidentale quid. [BL added 'creatum' here by hand.] (1-2.110.2.2m)

Qui linea EXISTENTIAE, GRATIA UNIONIS Christi, etsi non sit substantia, non tamen est accidens sed reductive pertinent ad praedicamentum substantiae. [BL: est substantiale quid]

Gratia scilicet unionis est passiva communicatio divini esse personae Verbi, in linea existentiae, supplens vices creatae existentiae sive proprii actus essendi qui humanitati Christi naturaliter debebatur.

Iamvero existentia substantiae non est substantia, sed utpote substantiale quid reducitur ad praedicamentum substantiae. (Vide Tr. de Verbo Incarnato).

DILUUNTUR OBJECTIONES.

[There is a handwritten page of objections from Ripalda; handwriting seems to be BL's. It has no page number. In the notes it is placed between the last two pages, numbered 29 and 30. Reverse of page 29 is blank, but BL writes: Objectiones. Ripalda: 1- Deus: omnipotens, ... potest creare subst. supernat. (BL distinguishes the antecedent:) Dist - potest facere quidquid intrinsece possibile C, impossibile N. He distinguishes the conclusion, dist. aliter: - considerata sola omnipotentia sua: transeat (v.g. word? animam immortalem) - considerata omnipotentia & aliis attributis N. (Deus non potest sibi contradicere) 2- existunt accidentia supernaturalia C. ... possunt existere substantiae supernat. nego consequens. - nulla datur creatura subst. intrinsece supernat. (a posteriori) 3- illa bona sunt finita. ... a Deo produci possunt. BL distinguishes antecedent: Dist antecedens: - ex parte subjecti C. (v.g. visio beatifica) - ex parte objecti quod iure

postulans N. (illud donum spnat creatum dicit relationem ad vitam Dei intimam quae non est creata) (De la Taille "Mysterium Fidei" p 509?)

ELUCIDATIO 4

Ordo Supernaturalis non repugnat, seu est negative possibilis.

P. 1-169; Palmieri: De Deo creante 303-309; V. Noort: De Deo creatore 53ss (ex quo desumitur argumentum); Mattinssi: Il vi?leno Kantiano: 211ss, 240ss, 273.

ORDO: apta dispositio mediorum ad finem.

ORDO SUPERNATURALIS: apta dispositio mediorum et legum supernaturalium ad finem supernaturalem. Creatura autem cui, finis supernaturalis praefigitur, et cui media illi fini proportionata subministrantur, dicitur ad finem supernaturalem elevari.

NON REPUGNAT: i.e. non constat notis contradictoriis.

SEU ... ut elucidius appareat quid probare velimus: non est negative possibilis.

NEGATIVE POSSIBILIS, i.e. impossibilitas ordinis supernaturalis nulla ratione apodictica probari potest.

Probatio illa negativa nobis sufficit, cum condedendum putemus possibilitatem actualitatem ordinis et boni simpliciter et absolute supernaturalis, non posse ex ratione positive probari. Cf. 1.21.2 (Cf. Corollarium 2)

En schema Conc. Vat: Col. Lac 7.548:

‘Sicut existentia huius ordinis et communicatio supra naturam est indebitum donum gratiae Dei, ita a nobis neque cognosci potest nisi per revelationem divinam’ et citat: 1 Cor. 2.9, 10.

ADVERSARII

Materialistae, Deterministae, Monistae, Pantheistae, Evolutionistae, Rationalistae, a priori, reiiciunt elevationem creaturae ad ordinem supernaturalem, possibilitatem praetendentes; ad hanc probandum, duplici via procedunt.

(1) Affirmando nil esse supra natural.

(2) Ita extollendo naturam, ut velint omnia bona supernaturalia a natura exigi, ne sit frustra.

Ut aid Carrel (L’homme est inconnu) haec positio est anti-scientifica; nemo enim vere scientificus habet ius denegandi facta, siquidem ‘ab esse ad posse’ valet illatio.

NOTA: APOLOGETICE: Certa

DOGMATICE: de fide definita Dz 1786, 1807, 1808

PROBATUR.

Elevatio creaturae ad ordinem supernaturalem impossibilis dici nequit, nisi ostendatur:

(a) notionem boni supernaturalis contradictionem involvere;

(b) eius collationem repugnare

(i) sive ex parte Dei

(ii) sive ex parte creaturae

Atqui hoc ostendi nequit.

Ergo ...

MAIOR: Patet, siquidem impossibilitas illa nequit oriri nisi, vel ex dono ipso (a) vel ex Deo qui dat (b.1) vel ex creatura quae accipit (b. 2).

MINOR:

(a) Notio doni supernaturalis, facultatem scilicet et exigentiam totius creaturae excedens, notis contradictoriis non constat.

Non enim est CONTRA naturam (non est indifferens, neutrum, disconveniens [BL: nam scd potentiam obedientialem], inconveniens, violentum [BL: nam supernaturalis perficit naturam]).

Etsi non est INTRA obiectum naturae intellectualis proportionatum, non est tamen EXTRA obiectum talis naturae proportionabile seu adaequatum. Utique est ULTRA et SUPRA naturae potentiam connaturalem sibi relictam, sed tamen IUXTA naturae potentiam obedientialem, et hoc propter naturam analogicam intellectus increati et creati.

QUO POSITO:

(b) Collatio talis doni non repugnat, neque

(1) ex parte Dei, cuius

(aa) potentia ad omnia intrinsece possibilia extenditur;

(bb) patientia res ita disponere valet ut supernaturalia cum

naturalibus harmonice uniantur;

(cc) bonitas in tanta sublimatione creaturae maxime elucet.

(2) ex parte creaturae elevandae.

Supernaturalia enim non sunt disconvenientia naturae, nec *contra naturam sed supra*;

Naturam ergo
neque destruunt,
neque substantialiter immutant quia omne donum
supernaturale est radicitus accidentale,
neque ei violentiam inferunt,
sed ultra suum ordinem perficiunt.

Supernaturalia non sunt indifferentia naturae, quia tunc nec bonum, nec malum esset.

Supernaturalia conveniunt naturae, non secundum essentiam, vires, exigentias etc., tunc esset naturale; sed secundum eius potentiam obedientialem quae necessario fluit ex pleno dominio quod Deus habet in creaturam suam. Secus enim implicaret dari creaturam qua Deus uti non posset ad omnia, illius naturae non repngnantia.

COROLLARIUM I

SUPERNATURALE

(a) NON EST:

- 1 - CONTRA naturam. (Indifferens neutrum, disconveniens, inconveniens, violentum); \
- 2 – INTRA obiectum naturae proportionatum;
- 3 – EXTRA obiectum naturae proportionabile seu adaequatum; SED

(b) EST

- 1 – ULTRA et SUPRA potentiam naturalem sibi relictam;
- 2 – IUXTA eius potentiam. obedientialem.

Le surnaturel suppose le naturel et s'y ajoute, il le pénètre intimement et s'y adapte mais sans se confondre avec lui: c'est le caractre d'IMMANENCE.

D'autre part, le surnaturel dépasse la nature, il s'élève au-dessus d'elle en se rattachant directement à Dieu; le surnaturel est le DIVIN; c'est le caractère de TRANSCENDANCE (???)

La grâce complète et couronne la nature en transformant en une FIN proprement dite ce qui n'était que la LIMITE supérieure et inaccessible d'une tendance radicale,

ou bien si l'on préfère, en érigeant en MOYENS EFFICACES d'atteindre une FIN EXPLICITE des activités psychologiques qui n'étaient par elles mêmes

que l'EXPRESSION IMPUISSANTE d'une TENDANCE SOURDE. (Maréchal: Psychologie des mystiques p. 250).

COROLLARIUM II (ex Lange: De grat. p. 199ss 287)

A. RATIO NON POTEST PROBARE:

(1) NECESSITATEM ordinis supernaturalis; nam non est necessarium.
(2) EXISTENTIAM ordinis supernaturalis; nam ordo simpliciter supernaturalis transcendit omnem experientiam huius vitae.

(3) PROBABILIUS non potest POSITIVE probare POSSIBILITATEM ordinis supernaturalis; nam visio beatifica videtur esse mysterium stricte dictum.

Contra negantes hoc assertum sic scribit: 'Intelligimus quidem spiritum creatum per facultates intelligendi et volendi esse capacem recipiendi a Deo, quidquid in tota amplitudine veri et boni, finito modo communicari potest.'

Sed EST ET MANET in quaestione, utrum bonum intellectuale visionis Dei intuitivae et corespondentia bona volitiva finito modo a spiritu creato participari possint. Cum certitudine probare affirmantem partem huius quaestionis, intellectua noster, suis viribus relictis probabilius nequit (cf P. 2. 167 s.).

B. RATIO POTEST:

(1) Solvere obiectiones contra POSSIBILITATEM elevationis supernaturalis.

(2) Supposita POSSIBILITATE ordinis supernaturalis, quam simul cum EXISTENTIA ex revelatione discit, potest ratio ostendere quam CONVENIENS sit, quantopere naturam PERFICIAT et omnem appetitum omneque desiderium perfectissime IMPLEAT.

(3) Supposito FINE supernaturali divinitus praestito, ratio ostendit quantopere DECEAT DEI SAPIENTIAM ut hominem iam in statu viae iis instruet donis, quibus modo vere humano actibusque proportionatis istum finem appetat. 'Tunc enim unaquaeque res optime disponitur cum ad suum finem convenienter ordinatur' (CG 1.1).

DIFFICULTATES diluuntur ex proxima elucidatione.

ELUCIDATIO 5

Exigentia potentiae obedientialis naturae nostrae ad ordinem supernaturalem suaderi potest. (BL: negative agimus sicut in praecedente elucidatione, i.e., non adest contradictio). (Garrigou-Lagrange, 'De revelatione' t. 1).

POTENTIA: id quod est principium (1.41.5.1m)

PRINCIPIUM: omne a quo aliquid procedit quocumque modo (1.33.1)

OBIECTIVA: possibilitas

(A) SUBIECTIVA: possibilitas actuata;

capacitas alicuius perfectionis (1-2.55.2)

(B) ACTIVA: Princiium agendi, informandi (3.13,1)

PASSIVA: Aptitudo, capacitas ad patiendum vel suscipiendum aliquid in alio (3.11.1)

NATURALIS: ordinata ad actum vel obiectum naturae proportionatum (3.1.3.1m)

OBEDIENTIALIS: non immediate ordinata ad aliquem actum vel aliquod obiectum, sed dicens ordinem ad agens superioris ordinis cui obedit; (C) capacitas qua agens inferius natum est obedire agenti superiori in omnibus quae non repugnant (Rom 9.21).

PER RESPECTUM:

Ad agens RELATIVE SUPERNATURALE (Comp. Theol. c. 104)

Ad agens ABSOLUTE SUPERNATURALE (R1703, Dz 2102).

(P.5.60ss, 200).

POTENTIA OBEDIENTIALIS, per respectum ad agens absolute supernaturale, nempe Deus, a S. Th. definitur:

Aptitudo seu capacitas quae rebus indita est ad suscipiendum illud in se quod voluntas Dei disponit. (3.11.1; 3.1.3.3m)

POTENTIA illa est passiva. Hoc interest passivam inter et activam potentiam quod haec (activa) semper dicit ordinem positivum ad actum determinatum v.g. potentia visiva et proinde naturaliter exigit ut compleatur; Illa e contra (passiva scilicet) non dicit ordinationem ad actum determinatum et proinde nec naturaliter, nec supernaturaliter exigit ut compleatur, v.g. lusus in manu figuli.

Unde est POTENTIA POSITIVA, REALIS, RECEPTIVA, IDENTICA SUBIECTO. Etsi antedecenter ad elevationem non habeatur potentia activa ad elevationem, tamen per elevationem, tum potentiae activae, tum passivae elevantur. (R19c2). (3.9.2)

Illa potentia passiva supponit in tali natura fundamentalem aliquam convenientiam realem unde habetur id ex quo ACTUS EDUDI POSSIT sub influxu agentis superioris v.g. convenientia illa existit v.g. in logno relate ad scamnum, non autem in aqua; non est purum quid logicum.

Unde SUPERNATURALE non creatur (sola substantia est terminus creationis), nec concreatur (sicut accidens naturale in creatione substantiae quae nequit esse sine accidentibus) nec in-creatur, sed EDUCITUR E POTENTIA OBEDIENTIALI SUBIECTI.

REBUS INDITA quatenus potentia aliqua obedientialis existit in quacumue natura relate ad via[?] supernaturalia quae non in specie metaphysice illi repugnant, v.g. lapis nequit elevari ad visionem beatificam.

Definiri potest, aliis verbis:

Positiva, realis, receptiva potentia seu aptitudo creaturae, identica subiecto ad recipiendam quicquid in ipsa faciendum ordinaverit Deus, praeter et supra conditionem et exigentiam naturalem in quantum creatura est realiter capax gratiae et gloriae quatenus creatura intellectualis est non tantum vestigium sed etiam et imago Dei. (Gen 1.26). Ut ait S. Augustinus FINITI proprium est SUBICI; INFINITI vero proprium est DOMINARI.

Aptitudo rerum creaturarum ut pro arbitrio agentis superioris aliquid supra naturam suam suscipiant, quo suscepto et concursu agentis superioris ipsis indebito, munus impleant, quod nativa virtute et concursu debito non possent.

SENSUS THESEOS: quaelibet creatura intellectualis, et in specie creatura humana, non est proportionata ad supernaturale, sed est proportionabilis sub omnipotentia divina.

Potentia obedientialis est SIGNUM QUOD existit in natura nostra punctum insertionis ordinis supernaturalis, NON autem SEMEN aut EXIGENTIA.

Actuata autem potentia obedientiali naturae nostrae a Deo, non tantum sumus proportionabiles sed proportionati.

SUADETUR

A. Ex consideratione obiecti proportionabilis intellectus nostri.

Hic scinduntur auctores et existit ingens litteratura circa hanc quaestionem.

Circa hanc controversiam, haec ex G. Rabeau, 'Apologeticus' p. 61 excerpta, ruminare potes:

Nous sommes faits pour posséder Dieu pleinement, nous n'avons pas droit et cela dépasse nos forces. Les DEUX PROPOSITIONS doivent être maintenues. La conciliation par une explication qui dissiperait tte obscurité est impossible puisqu'il s'agit de la NATURE INTIME de Dieu et de son ACTION LIBRE: c'est le domaine du mystère auquel la foi adhère.

Les essais d'explications n'en son pas moins légitimes nécessaires mêmes, puisque la question surgit inévitablement et intéresse aussi bien notre vie intérieure que la philosophie.

Tout le monde admet, comme principe d'explication l'axiome thomiste 'qu'un désir naturel ne peut être dénué de valeur (desiderium naturae non potest esse inane).

Les UNS, s'attachant davantage au fonctionnement de notre intelligence, montrent que notre pensée, s'exerçant sur les objets matériels et en extrayant des connaissances générales, les dépasse toujours par ses virtualités. Une marge reste pourtant, UN VIDE SCIENTIFIQUE, dirions-nous. Nous ne concevons pas naturellement ce qui pourrait remplir ce vide et nous n'avons pas droit d'exiger qu'il soit rempli. Mais ce vide existe et son existence prouve que quelque chose pourrait le remplir.

C'est-là, croyons-nous, ce que veut dire le P. Gardeil, si du moins ce résumé ne déforme pas sa théorie (Cf. Le désir naturel de voir Dieu, dans Revue Thomiste, Sept 1926).

D'AUTRES, s'attachant au fonctionnement de toutes nos tendances reconnaissent à côté de celles qui ont un objet défini et adéquat, d'autres qui vont à ce qui est simplement possible: je ne puis exiger v.g. d'être roi et je ne suis pas capable de me conquérir un trône. La vision de Dieu face à face me dépasse ainsi de toute manière; il y a cependant place pour elle dans les disponibilités de mon âme. Or en fait (non en droit) Dieu a mis sa plénitude infinie dans ces disponibilités. (Cf. de Broglie in RSE 1924 et 1925 et in Greg 1928.)

Cette seconde explication ne diffère pas essentiellement de la première.

Idem, ni fallor, sentit Roland-Gosselin: Rev. des sc. ph. et theol. 1929, 193-223, ubi etiam invenitur protracta bibliographia.

DIFFICULTES expediuntur.

Page 40: At the bottom of p. 40, BL begins to treat a series of objections. His treatment is continued on the reverse of page 40, which was blank, and on the reverse of page 39, which also was blank. He writes:

1- Potentia obedient. deberet esse vel naturalis vel supernat. Non est nat. (nam est ad supernaturalia) nec supernat (nam proprietas naturae nostrae) ... non existit. Dist maj.: naturalis tum subjective, tum objective N. naturalis et subjective et intrinsece C.

Minor: non est naturalis: subjective, intrinsece, absolute N. objective, extrinsece, relative C. Non est supernat: subjective: C (nam ex parte qua est supernat est extrinsecum quid) objective: subd - per agens proportionatum tantum C, per agens superiorem N.

2 - Magis distat intell. creatus a Deo quam sensus ab intell. creato. Atqui sensus nequit elevari ad intelligibilia. ... nec intell ad divina. Dist maj: -quoad modum essendi C. (finitum & infinitum) - quoad rationem formalem intelligentiae N. (inter intell. creatum & divinum, habemus semper intellectum) (C. Gentes III Q 54)

C. minorem

Pariter distinguo consequens

3 - Objectum intell. humani est ens in sensibilibus

... nequit elevari

Dist. antecedens: proportionatum C

proportionabile, adaequatum N.

4 - Deus est supra ens

... nequit attingi etiam supernaturaliter etiam ab intellectu

Dist: hoc sensu quod non est in genere, in praedicamento C.

hoc sensu quod non unificatur notio entis N.

5 - Supernat. non continetur in natura ergo non potest elevari

Dist - non continetur in natura non elevabili C

elevabili

& in potentia ejus activa C.

& passiva

- si reliquitur ipsa nat. sibi C

- in potentia obedientiali N.

6 - pot. obedientialis, utpote misteriosa, non est intelligibilis ergo non existit

Dist: est aperta contradictio in terminis N.

non est positive intelligibilis Tr.

ELUCIDATIO 6

Actus naturales et actus supernaturales entitative seu essentialiter differunt.

ACTUS: (hic actus secundus) = Operatio potentiae; actio elicit a potentia; operatio autem est actualitas virtutis v.g. intellectio est actualitas virtutis intellectivae. Actus primus est ipsa potentia (STh]De Potentia q. 1, a. 1.)
[Reference to Aquinas added by BL.]

ACTUS NATURALIS est actus elicitus, viribus et virtutibus alicui naturae debitis et non superans eius exigentias et vires.

ACTUS SUPERNATURALIS est actus elicitus a principio aliquo supernaturali intrinsece indebito naturae creatae cuilibet et superans eius vires et exigentias.

Sunt supernaturales omnes ACTUS SALUTARES qui, ut producantur, requirunt gratiam supernaturalem internam sive actualem sive habitualem.

ESSENTIALITER DIFFERUNT

ESSENTIA = id quo res collocatur in determinata specie.

ESSENTIALITER DIFFERUNT – ea quae saltem diversam habent ULTIMAM DIFFERENTIAM v.g. homo, lupus; et non differunt tantum aliqua differentia extranea propriae rationi, seu definitioni seu essentiae v.g. homo albus, homo niger.

Quae essentialiter differunt possunt convenire in genere v.g. cogitatio naturalis et cogitatio supernaturalis, quae essentialiter differunt tamen in hoc conveniunt quod sunt cogitationes.

N.B. Praescindimus hic a quaestione utrum actus entitative supernaturales necessario distinguuntur ab actibus naturalibus ratione obiecti formalis: de quo tractabitur in elucidatione sequenti [presumably the treatise on actual grace, A36].

ADVERSARII: Nemo catholicus negavit actum visionis beatificae esse entitative supernaturalem.

Quoad autem actum supernaturalem VIAE, TT. quidam ante Trid. negabant eos essentialiter differre ab actibus naturalibus, sed tantum differentiam secundum aliquem modum accidentalem (intensionis, facilitatis, promptitudinis) ponebant; fortasse autem solam distinctionem ex obiecto formali reicere intendebant. [BL puts the words from fortasse to the end in quotes and writes: (Boyer).] Post autem Trid. sententia illa ab omnibus reprobatur ut minus consentanea divinae Theologiae. [Text had 'nimis,' BL corrects to 'minus.']

NOTA: SENTENTIA COMMUNIS. Quidam dicunt eam esse theologice certam; est certo certius proxime connexa cum veritatibus fidei. [BL: patebit - ex "De Gratia" jam ex 1a thesi.]

SENSUS THESEOS: Actus supernaturales differunt quoad speciem ab actibus naturalibus eiusdem generis; aliis verbis: actus specificè similes actibus supernaturalibus per vires naturales fieri nequeunt.

PROBATUR

1. EX EO QUOD EXISTERE DEBET PROPORATIO INTER MEDIA ET FINEM.

Actus supernaturalis est actus immediatg et specialissime motus a Deo in ordine ad vitam aeternam.

Atqui actus immediate et specialissime motus a Deo in ordine ad vitam aeternam, entitative seu essentialiter differt ab actu naturali.

Ergo actua naturales et actus supernaturales entitative seu essentialiter differunt.

MAIOR: ex tractatu de Gratia.

MINOR: Ad quid enim requireretur motio specialissima Dei, si effectus non intrinsece et essentialiter superaret vires nostrae cum solo concurso ordinario Dei.

2. EX EXISTENTIA HABITUUM INFUSORUM

Oportet ut proportio adsit inter actus et principia eorum;

Atqui actus supernaturales procedunt, ut a suis principiis, ab habitibus infusis intrinsece supernaturalibus.

Ergo et ipsi actus sunt intrinsece et essentialiter supernaturales.

MAIOR: Principium per se alicuius actus non est principium eius per se nisi quia habet proportionem ad illum.

MINOR: Post definitiones Conc. Trid. difficile admodum negari posset ut ex tractatu de Virtutibus luculenter apparet.

3. EX DOC. ECCL:

Ex illa apparet quod gratia, requisita ad actus supernaturales, non tantum dat facilius posse *sed simpliciter posse*, ita ut omnino superant vires et virtutes naturales: Dz 104s., 176ss.; 812ss. 797; 1791, 1814.

4. EX PP.

Necessitas gratiae ad agendum ‘sicut oportet’ (salutariter, supernaturaliter) asseritur ab illis contra Pelagianos; illa autem necessitas non est tantum moralis

(facilius) sed physica et absoluta, scilicet quoad ipsam entitatem seu essentiam actus (simpliciter).

v.g., Rouet: Index Theol. 308

COROLLARIUM

Actus naturales et supernaturales distinguuntur:

(1) Ex parte luminis praelucentis: (Ratio, fides); [BL adds: ratio = intellectus; supernat: Deus

(2) Ex parte principii a quo procedunt;

(3) Ex parte finis in quem tendunt. [BL adds: nat.: bonum connaturale naturae nostrae; supernat: bonum quod superest exigentiae naturae]

(4) Ex parte ipsius internae dignitatis et pretii moralis;

(5) Ex parte obiecti formalis seu motivi ut ex elucidatione sequenti apperebit.

DIFFICULTATES

[BL writes: Boyer "De Gratia" 1938 (word? edition p 92(?))

1 - ad hoc requiri possuntut actus fiant meritorii, ... argumenta nostra non valent.

Nego antecedens. nam illi actus possunt fieri meritorii ex eo quod inest aliquid quod non inest natura nostra; mutatur intrinsece actus ille

2 - concilia exigunt....

... exigitur tantum ad aliquod modum agendi (quod potest esse extrinsecum

Dist antecedens: - concilia exigunt ... modum agendi accidentalem N. modum agendi essentialem C. (accidentalis: plus & minus in eadem linea - qualitas) (essentiale: in alia specie)]

ELUCIDATIO 7

ACTUS SUPERNATURALES SPECIFICANTUR NECESSARIO AB OBIECTO FORMALI.

Constat ex elucidatione praecedenti actus supernaturales specificiter differre ab actibus naturalibus eiusdem generis.

Quaerendum manet in quo consistat haec specifica differentia.

Duae sunt opiniones theologorum.

PRIMA applicat principium: ACTUS SPECIFICANTUR EX OBIECTO FORMALI, illud intelligendo SINE EXCEPTIONE, hoc scilicet sensu quod ubicumque habentur actus specificiter diversi, obiecta formalia eorum sunt essentialiter diversa; proindeque ponit differentiam specificam inter actus naturales et supernaturales necessario consistere in eorum ordinatione ad obiecta specificiter diversa.

Sic Thomistae; Suarez (I.2c II); Salmat (de grat. disp 3 dub 3); Joannes a S. Th; w. Mazzella (De grat: disp 1 a 2); Garrigou-Lagrange (De revelatione 2 1. 497; Acta Pontif. Acad., Rom S.Th., anno 1934. Romae 1935) Mattiussi (Rev filos. neoscol 1918d), de la Taille, Boyer, etc.

ALTERA opinio admittit quod actus specificiter diversi possunt habere idem omnino obiectum formale, ac proinde negat actus supernaturales huius vitae habere obiectum formale quod non possit attingi ab actibus naturalibus, et statuit differentiam eorum specificam in perfectione entitativa essentialiter diversa eorum, procedent a perfectione entitativa essentialiter diversa principiorum a quibus actus illi procedunt, et proinde negat actum supernaturalem specificari necessario ex obiecto formali.

Sic Scotus (3Sent d 31 n4); Molina (Concordia; p 14 13. disp 38); Ripalda (De ente sli. 1 5, d. 44 n. 2); De Lugo (De fide. disp 9 a 1 n 3); Franzelin (De div. tradit p. 602); Billot (ex professo in De virt infusis Prol. III); Janssens, Beraza Schiffini, Slenerz (sic: Lennerz?) (Greg 1936, 143 sqq.) etc.

ACTUS SUPERNATURALIS est actus elicited a principio aliquo supernaturali intrinseco indebito naturae creatae cuilibet et superans eius vires et exigentias.

Hic non agitur de specificatione actus supernaturalis UNIVERSALITER sumpta, quia adversarii admittunt v.g. actum visionis beatificae necessario specificari ab obiecto formali supernaturali, siquidem, ex consensu omnium, elici nequit nisi a facultate elevata.

OBIECTUM FORMALE: id quod extrinsece movet potentiam ad agendum. Id quod per se attingitur ab actu, potentia aut habitu, et ratione cuius attingitur obiectum materiale.

Loquendo de actu, potentia aut habitu supernaturali nil aliud est quam **MOTIVUM** seu id propter quod actus, potentia, habitus tendit in obiectum materiale; sic v.g. in Actibus fidei, spei, caritatis, contritionis:

CREDO omnia quae credit et docet catholica Ecclesia **QUIA** Tu ea revelasti, qui nec ipse falli nec nos fallere potest.

SPERO vitam aeternam ... **QUAM** tu promisisti iis ...

AMO Te ... **QUIA** es infinite bonus et infinite amabilis ...

POENITET me omnium peccatorum **QUIA** ... offendi Te, summum bonum ... (Cf. Card. Gasparri: Catech. Cathol. pp. 240)

Sic definiebat de la Taille: in in obiecto quod habet vim ut moveat actum.

OBIECTUM MATERIALE: id quod attingitur ab actu non ratione sui et per se sed ratione obiecti formalis; sic v.g. in actu, potentia, habitu caritatis, inimicus diligitur ut obiectum materiale, non autem ratione sui et per se sed ratione obiecti formalis: ‘**OB AMOREM** Tui proximum meum diligo, eique ignosco’ (Gasparri l.c.).

SPECIFICATIVUM est intrinsecum vel extrinsecum.

INTRINSECUM est id per quod formaliter res constituitur in specie v.g. rationalitas respectu hominis.

EXTRINSECUM est generatim id quod *causat specificativum* intrinsecum (Et huic magis proprie nomen competit specificativi; quod enim est intrinsecum dicitur differentia specifica, aut universalius constitutum intrinsecum, si praescindit nempe ab hoc quod sit ultima differentia necne).

Quum autem dicimus habitus, potentias actus specificari per obiecta, neutro modo, exclusivo saltem et proprio, accipitur specificativum. Non enim obiectum est causa actus, potentiae aut habitus, nec quid ea intrinsece constituens.

Sed vox **PER** denotat principium definitivum, **EXTRINSECUM** quidem a re, sed **INTRINSECUM** definitioni rei. Ita quod actus, potentiae, habitus distinguuntur per obiecta a priori, non tanquam per differentias, nec tanquam per causas mere extrinsecas; sed tanquam per causas necessario inclusas in definitionibus earum. Unde:

SPECIFICATIVUM de quo hic agitur est:

Aptatio et commensuratio potentiae (actus, habitus) ad obiectum, ita ut [word written by BL?] illarum quidditas, QUA POTENTIAE (actus, habitus) sunt, seu prout formaliter sunt potentiae (habitus, actus), et prout essentialiter ordinantur ad obiectum secundum relationem non tantum praedicamentalem sed praecise transcendentalem). 1.77.3

Ita definitione ponitur QUA POTENTIAE sunt.

Ut ait Caietanus: 'de potentiis animae possumus dupliciter loqui.

UNO MODO inquantum POTENTIAE sunt v.g. visio ut VISIVA POTENTIA, et sic est totus sermo praesens, est specificice eadem in homine, leone, aquila etc.

ALIO MODO inquantum PROPRIETATES sunt talis naturae; et sic non loquimur. Sic enim distinguuntur iuxta diversitatem naturarum quibus insunt et a quibus emanant v.g. visio ut PROPRIETAS talis vel talis naturae potest habere aliam specificationem v.g. visio ut leonis, noctuae, aquilae, hominis, parvuli, mulieris.

Loquendo de FIDE bene hoc illustrat P. de la Taille loquendo de FIDE QUA FIDE et de fide QUA ANGELI IN VIA VEL HOMINIS.

'Du strict point de vue de la Théologie, la foi des anges pendant leur période d'épreuve est la même vertu que la nôtre. Les DIFFERENCES E'ETAT tenaient à la différence du sujet. Cette différence de sujet se retrouve d'eux à nous, dans toutes les ramifications de la grâce; et pourtant leur grâce n'est pas d'une autre espèce que la nôtre, parce qu'elle est SPECIFIÉE, chez eux comme chez nous, par son order à la VISION INTUITIVE, laquelle est en soi indépendante de la diversité des sujets.

C'est pourquoi S. Th. enonce d'une manière universelle ce principe qu'il applique et à l'ange avant la gloire et au premier homme avant la chute, et à nous, contemplatifs ou non: 'COMMUNITER fides est in omnibus, habentibus cognitionem de Deo, futura beatitudine nondum adeptam, inhaerendo primae Veritati (2-2.5.1.1m, 2m, 3m). L'oraison contemplative: p 12 note).

Quaeritur nempe utrum actus supernaturalis v.g. fidei possit habere idem obiectum formale ac aliquis actus correspondens supernaturalis; utrum v.g. credere Deum talis sit actus qui possit indifferenter, manente eadem tendentia et eodem motivo, fieri naturalis vel supernaturalis, secundum hoc tantum quod intellectus agentis fuerit a Deo ad altiore ordinem elevata vel non.

Si actus naturales et supernaturales ex obiecto formali specificantur, actus supernaturalis talis erit, qui, manente eadem tendentia et eodem motivo, a facultate non elevata nunquam elici poterit.

Adversarii distinguunt inter substantiam actus et modum actus:

SUBSTANTIA ACTUS est ipsa essentia illius perfectionis quae est proprie **OPERARI** considerata, ut ait Billot, sub ea praecisione sub qua adhuc est indifferens ad determinationem naturalitatis, vel supernaturalitatis: v.g. sic v.g. fides praecisive sumpta tam a gratia quam a natura physice saltem esse potest.

MODUS ACTUS est aliquid accedens ipsi actui, eumque modificans, quin actus essentialiter mutetur. In casu nostro:

MODUS ACTUS SUPERNATURALIS, ut ait Billot, est formalitas contrahens actum ad eam perfectionem entitativam per quam ordinem habet ad vitam aeternam. Unde actus supernaturales reduplicative ut supernaturales non specificantur ab obiecto.

Oes. illi distinguunt inter actum supernaturalem qua actum et qua supernaturalem.

Non negant actum supernaturalem qua actum i.e. quoad substantiam, dici posse supernaturalem, tum ex eo quod procedit ex principio elicitive supernaturali, tum ex eo quod ordinem dicit ad obiectum supernaturale.

Si autem actus supernaturalis consideratur qua supernaturalis (quoad modum) tunc est supernaturalis tantum ex eo quod procedit ex principio elicitive supernaturali et ex modo aliquo intrinsece (diverso quidem iuxta auctores) sed non ex eo quod necessario specificatur ab obiecto supernaturali.

Nos e contra intendimus probare quod entitas supernaturalis et principium elicitive naturale semper cohaereant cum obiecto formali supernaturali.

Non quidem hoc sensu, quod modus noster intelligenti [intelligendi?] in actu supernaturali ita mutatus est ut obiectum materiale ipsius rei[?] supernaturalis cognitae non sit iam intelligibile in sensibilibus; experientia enim testatur quod, ne quidem sub influxu gratiae, homo attingit pure intelligibilia et praesertim supernaturalia sed modum eorum proprium; nec hoc sensu quod ullo modo mutantur signa aut media quibus quotidie utitur intellectus noster ad actus suos eliciendos, sed

hoc sensu quod actus supernaturalis aliquam formalitatem attingit quae non attingitur nec attingi potest ab actu naturali.

Nemo negat actus naturales, et actus supernaturales, posse habere idem obiectum materiale. Deus v.g. ut obiectum materiale (unica res considerata

considerari potest ut auctor ordinis naturalis et ut auctor ordinis supernaturalis. (duo obiecta formalia). Dz 1034.

Sed agitur in elucidatione de OBIECTO FORMALI tantum seu de obiecto considerato sub ratione speciali et determinata ab agente perspecta.

[BL. Nota: Probabilior]

PROBATUR:

1 Actus supernaturalis visionis beatificae necessario specificatur ab obiecto formali supernaturali.

Atqui omnes actus supernaturales sunt eiusdem speciei ac actus visionis beatificae;

Ergo actus supernaturales necessario specificantur ab obiecto formali supernaturali.

MAIOR admittitur ab omnibus.

MINOR probatur:

Plus aut minus not mutant speciem;

Atqui inter actum visionis beatificae et actus alios supernaturales non datur nisi plus et minus;

Ergo omnes actus supernaturales sunt eiusdem speciei ac actus visionis beatificae.

MAIOR ab omnibus admittitur.

MINOR. Omnis enim actus supernaturalis est relatio, cuius essentia est tendere in SSam Trinitatem; atqui haec tendentia in SSam Trinitatem invenitur in quolibet actu supernaturali sive viae sive patriae; actus v.g. fidei non est nisi praelibatio illius cognitionis quae nos in futuro beatos faciet; a caritate inchoata usque ad gloriam semper crescit relatio seu tendentia in SSam Trinitatem, quae non fit nisi via augmenti, seu secundum plus et minus. Sic v.g. charitas dicitur et est 'semen gloriae'; in charitate ad visionem habetur evolutio in eadem linea, maturatio, incrementum, apertio iusdem smininis: Ut patet semen fructus et fructus seminis sunt eiusdem speciei; semen enim non est nisi fructus inchoatus, et fructus non est nisi semen ad statum ultimae perfectionis perductum.

2 CONFIRMATUR ex documentis fidei, quae nostrae opinioni favere videntur.

Haec enim documenta, in sensu suo obvio, exigunt gratiam propter ipsam naturam actus eliciendi, in se considerati; ergo idem actus ex propria sua natura habet ut a facultate relicta in statu naturali non possit elici; ergo non fit supernaturalis quia a facultate seu principio supernaturali procedit, sed procedit a facultate elevata quia ex natura sua (secundum substantiam suam ultimo determinatam) supernaturalis est.

ANTECEDENS probatur ex TEXTIBUS SSAE, qui ponunt rationem supernaturalitatis in aliquo respectu sub quo actus positus est, vel ponendus, h.e., in suo obiecto formali supernaturali.

V.g., 1 Thess. 2.13; Jo 15.5; 2 Cor 3.5, qui si sensu obvio sumuntur, significant incapacitatem naturae ad ipsum actum eliciendum quoad eius ultimam determinationem ex obiecto provenientes.

EX TOTA PRAECIDATIONE CHRISTI, v.g. Mt 6.17 ss. Christus semper dicit: Facite talia opera et possidebitis vitam aeternam quae consistit in visione beatifica, i.e. semper indicat motivum supernaturale, quod est obiectum formale supernaturale. HOC 'de facto.' Sed 'de iure' intentio seu motivum psychologicum et morale coincidit cum obiecto formali.

EX DOCUMENTIS ECCLESIAE. Canones CC eandem interpretationem habere videntur, nam illud in Pelagio reprehendunt quod dixerit hominem in naturalibus constitutum, posse v.g. credere Deo revelanti: Dz 178, 180 sed per gratiam posse facilius credere. Aliis verbis, gratia requiritur non tantum ad actum supernaturalem qua supernaturalem (actus quoad modum) sed etiam ad actum supernaturalem, qua actum i.e. ad credendum simpliciter (actus quoad substantiam).

3 CONFIRMATUR EX DOCTRINA PP. (sic exponitur a P. de la Taille) praesertim ex S. Aug.

Actus scilicet supernaturalis potest considerari secundum causam finalem, exemplarem, formalem et efficientem et sub omni respectu implicat obiectum formale supernaturale.

(a) Secundum CAUSAM FINALEM quae up. oritur ex DESIDERIO BEATITUDINIS AETERNAE: officium scilicet nostrum est desiderare illam sed desiderando finis capaces obtinendi finem illum: Sic S. Greg. Naz., S. Aug. In Tract in Jo.

(b) Secundum CAUSAM EXEMPLAREM: PER DESIDERIUM VITAE AETERNAE, Deus assimilat sibi homines, i.e. desiderium Dei, Deo assimilat. Sic Aug: Tr. in Jo: 'Inchoasti desiderio ipsam beatitudinem.'

(c) Secundum CAUSAM FORMALEM i.e, secundum bonitatem specialem actuum supernaturalium, quam specialem bonitatem PP. collocant in IPSO DESIDERIO BEATITUDINIS SUPERNATURALIS.

(d) Secundum CAUSAM EFFICIENTEM, ex nempe necessitate gratiae scilicet ex opere Spiritus Sancti propterea quod tendunt in FINEM SUPERNATURALEM; sic v.g. trahi ad Christum est actus supernaturalis: 'Quanto fortius nos dicere debemus trahi hominem ad Christum, quo delectatur veritate, delectatur beatitudine ... delectatur sempiterna vita, quod totum Christum est ... Da desiderium, Da esurientem, da in ista solitudine peregrinantem atque sitientem, et fontem aeternae patriae suspirantem: da talem, et scit quid dicam' (R 1822).

Sic iterum: Sicut ergo nemo fecte sapit, recteintelligit ... nisi acceperit spiritum sapientiae et intellectus ... ita sine SPIRITU fidei non est recte quispiam crediturus (Epist 194. c. 4 n. 18: PL 33, 830) Cf R 1450.

4 Ex S Th.

(a) Reginaldus in opere suo 'Tria principia' exponit totam S. Thomae doctrinam sub his tribus principiis:

(a) ens est analogum;

(b) Deus est actus purus;

(c) habitus, potentiae, actus specificantur ab obiecto formali.

(b) Multis locis, S. Th. ex professo docet habitus, potentiae, actus necessario specificari ab OB IECTO FORMALI, 1.77.3; 1-2.9.1; 18.2 & 6; 49.3; 54.1.1m; 54.2 et 3.

(c) Semper facit distinctionem inter ORDINEM naturalem et supernaturalem, imo inter ordinem veritatum naturalium et supernaturalium. 1.1.1; 1.12.4; 1-2.63.4; 1-2.109.1; 2-2. 8.1.

(d) Semper negat FIDEM supernaturalem et fidem aliam habere idem obiectum formale v.g. 2-2.1; 2-2.5. 2 & 3 et passim v.g. De Verit 14.98.4m; [BL: credere dicitur aequivoca de ?, fidelibus & daemonibus ...; nec est in eis fides ex aliquo lumine gratiae infuso, sicut est in fidelibus.

(e) Semper negat DILECTIONEM DEI supernaturalem et naturalem habere idem obiectum formale. v.g. 1-2.109.3.1m; 1-2.27.2; 65.5; 2-2.5.2 & 3 etc.

(f) Explicite et aperte distinguit actum naturalem et supernaturalem virtutum moralium, v.g. tesperantiae ex obiecto formali; ‘Virtus infusa et acquisita non solum differunt secundum ultimum finem, sed etiam secundum ordinem ad propria obiecta.’ 1-2.63.4.

OBIECTIONES

In theoria adversariorum, etsi actus supernaturalis procedat a principio supernaturali, tamen actus ille est entitative naturalis quoad substantiam actus sed crititative supernaturalis quoad modum supernaturalitatis; ex eo autem quod maior trahit ad se minorem, dicunt actum esse entitative supernaturalem et essentialiter distinctum ab actu naturali propterea quod procedat a principio elicitive supernaturali, et habeat supernaturalitatem ex modo eius. Vide Elucidationem sextam ubi nobiscum sentiunt quoad distinctionem essentialem inter actus naturales et supernaturales.

Supernaturale illud quod dicitur supernaturale tantum ex principio elicitive et non etiam ex obiecto formali a Thomistis vocatur supernaturale quoad modum; gallice, le ‘surnatural plaqué’, coe. plaqué d’or’ pour désigner un objet en ouivre ou en métal blanc recouvert d’une feuille laminée d’or.

COROLLARIUM: Sicuti actus supernaturales necessario specificantur ab obiecto supernaturali, pariter et potentiae et habitus supernaturales. Cf Rousselot RSR. 1913, 33.

DIFFICULTATES: Vide Boyer: De Grat a. 1938, pp. 95-108.

BL:

Bottom and continuing on reverse, BL writes objections and answers:

1 - Dantur exempla in quibus idem obj. form. attingitur essentialiter diversis (v.g. visio beatifica ut ab actu angeli & hois)

Nego antecedens. vel:

Dist: = diversis actibus qua actibus v.g. qua visio N
actibus consideratis sub considerationibus aliis Tr. (non de hoc agitur in th) (v.g. differentias accidentales)

2 - objecta ordinis slis non cognoscuntur a nobis nisi speciebus sensibilibus abstractis

cognitio ntlis attingere potest quidquid speciebus ntlis attingitur

... idem obj. formale habere possunt cognitio ntlis & slis.

maj: ordinatis & illustratis a lumine sli C

sine tali illustratione & ordinatione N.
contr.dist. Min.

3 - actus non tantummodo specificatur ex suo objecto sed etiam ex suo principio elicitivo (nam ubi principia specificiter differunt oportet ut etiam actus diversificentur) ... sufficit...

maj: - specificatur consequenter & dependenter a specificatione recepta C
antecedenter & independententer N.

4 - "actus specificatur ... verum est si agitur de substantia actus sed non est universaliter verum (i.e. non: de modo sibi attingendi actus) (obj. Card Billot.: "De Virtutibus")

N. assertum: nam modus ille _____ est aut accidentalis aut essentialis

si accidentalis: non potest determinare actum

si essentialis: non potest attingere actum quia sibi, sed qua actum